

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Hétfő, November 16.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt.)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1903.

A városok segítése.

Kolozsvár, nov. 16.

Huszonnyolc törvényhatóság küzd évek óta a legnagyobb anyagi bajokkal és az évek hosszú során át váltakozó kormányok nem látták meg a városok veszedelmét és nem akarták a törvényhatósági városok anyagi helyzetét segíteni. Politikai átalakulás küszöbére kellett az országnak érkeznie, hogy az új kormány kilitásba helyezze a városok anyagi segítségét. Sajnos azonban, még csak az ígérlet hangzott el és ettől a kecségtételtől a megvalósulásig még nagy út van hátra. A Tisza kormány azt ígéri, hogy a városok részére átengedik a fogyasztási adó jövedelmeket. — A Bánffy-párt is fölvetette programjába a városok segítését és pedig akkép, hogy a városokat az állami funkciók végzéséért kárpótolják. Mindkettő kecségtető rózsás jövőt rajzol a városok elé, mert bármelyik ígérlet teljesülése egy pár száz ezer korona új védelmi forrást jelent a városok háztartása számára. Például, hogy éppen Kolozsvárról beszéljünk, a fogyasztási adó jövedelmek átengedésétől a város pénztára évenként circa 200000 korona tiszta hasznót söpörne be, a mi azt jelenti, hogy a régi költségvetés fenntartásával majdnem az egész pótdadót törölni lehetne. Az állami funkciókért való kárpótlás is óriási összegekre rug és bizonyos, hogy nemcsak Kolozsvár, de az összes vidéki városok föllendülnek, ha az államtól az említett kedvezmények bármelyikét is megkapják.

Amde sokkal nagyobb a peszsimizmusunk, hogy sem azt hiszünk, hogy egy program ígérteit és a valóság között semmi üres, tátong. Nem mondjuk, hogy ez az ígérlet mézes madzag lenne, mert hiszen nagyon is elérkezett a ideje annak, hogy valahára az állam is jobbik eszéhez kapjon és belássa, miképp a törvényhatósági városok anyagi elérőtlensége veszélyeztetni az állam érdekeit s hogy a városok tényleg óriási anyagi nehézségekkel küzdenek és megterhelésük sok irányban méltánytalan és öngyilkossági politika az állam részéről. Mert bebizonyított és megdönthetetlen tény, hogy a városokra nagy kötelezettség hárul akkor, midőn az állam jóvoltáért iskolákat tartanak fenn, az összes egyenes adó munkálatozatok végzi, a katonai terheket viselik és több ilyen tisztán, vagy legnagyobb részben állami jellegű feladatot teljesítenek és ugyanez a polgárok súlyos megterhelése dacára el kell, hogy hanyagolják saját kulturális szükségleteiket. A városok legtöbbje óriási adósságokba keverte magát és az ebből származó terheket sokáig nem bírhatja.

A kérdés tehát megérett a megoldásra és a kárpótlás avagy a segítség bármely módját választja is az állam, kötelességet teljesít nemcsak a városok, de önmagával szemben is, mert erős nemzeti állam kiépítéséhez és az állami anyagi erejének növeléséhez hozzátartozik a törvényhatósági városok méltányos támogatása is. Nem szabad mindent annak a hangzatos autonómiának a terhére írni. Készen kell állni arra, hogy a városok megfizetnek szegény városok azért az önállóságért, a mi csak frázis, mert hiszen az állam gyámokodása nagyon is problematikus teszi a városok autonómiáját. Remélhető, hogy a sokat emlegetett, de mindannyiszor elodáztatott állami támogatást most már felszínen tartja a politikában beállott fordulat, midőn a mostani nehéz, válságos helyzetben érzik a kormányok és politikai pártok, hogy az összes állami szervek, így a városok jóindulatát is meg kell sze-

rezníek, másrészt pedig a városok anyagi segítése az állam érdekének szempontjától nem halasztható tovább.

A szász trónörökösne regénye

Intimitások a válás körül.

Kolozsvár, nov. 16.

Egy esztendeje lesz nemskára, hogy Lujza szász trónörökösne Giron francia nyelvemesterrel megszökött Drezdából. Azóta lemondott minden jogáról és címéről, a kivételes bíróság elválasztotta férjétől, elszakadt gyermekeitől, csak a legifjabb maradt nála, a ki már számbiztatása és elhagyottsága napjaiban született. Az egykori trónörökösne a Montignoso grófnő címet kapta, most pedig újabban az egyszerű Baaringen Lujza nevet használja. Baaringen Lujza Dél-Franciaországban, Ronno kastélyban töltötte az utolsó hónapokat.

Mig a szerencsétlen trónörökösne elhagyottságban tölti napjait s talán már sajnálja és megbánta végzetes elhatározását, Berlinben egy könyv jelent meg, a melyben egy komoly, ismert író, Planitz Ernő lovag, egy szász miniszternek közeli rokona megírta a sajnálatra méltó asszony regényének történetét. „Szökés a trónról, egy trónörökösne ballépése és szenvedése”, ez a címe a könyvnek, a melynek bevezetésében Planitz elmondja, hogy tengeri uton volt, a mikor értesült a drezdai eseményekről, mire a trónörökösnetől, a ki régebről ismert, táviratban kért engedelmet, hogy meglátogassa. A látogatás meg is történt s Planitz találkoztott a fájdalomtól lesújtott, kétségbeesett asszonnyal. Planitz elbeszélése így belső valószínűséget nyer s bizonyára sokak szimpátiáját fogja a szerencsétlen asszony felé fordítani, a ki nem muó szerelmi kaland, hanem a szabadság és függetlenség után való vágyakozás in utat arr, hogy Drezdából megszökjön. Planitz könyve szerint Lujza trónörökösne áldozata volt az udvari etiketnek, a mely a gyermekeitől is elválasztotta.

A trónörökösne a világ legjobb emberének nevezi s a legagóbb megvetéssel beszél arról az emberről, a kivel megszökött.

— A mikor végre, így mondja a volt trónörökösne, esztendőkn át tartó belső harc után rászántam magam erre a lépésre, azt reméltam, hogy újjonva forráj fogadni elhatározásomat s a szabadság hőseként fognak ünnepelni.

Emlékszem, milyen lelkesedéssel fogadták Orth Jánost (az egykori János herceget), a mikor a nép köze ment és hasonlóan reméltem. Ő — cet homme malheureux (ez a szerencsétlen ember) — azt mondta nekem, hogy az egész közvélemény az én pártomon lesz. A nemzetek szellemileg és erkölcsileg már régóta függetlenek. A hercegnőket csak sajnálják elnyomott helyzetük miatt. Nos tanuja volt, hogyan ünnepelték a hősnőt, a ki aranyos láncait szétlétpte....

— Ha egyedül szökött volna meg, ki tudja....

— Mindig ő és mindig ő. Mi közünk nek a fiúnak az én éveken át tartó rab-szolgasághoz?

— Az, hogy végtelenül kompromittált....

— Istenem! Hányszor ismétlem, hogy egyedül a szabadságomat kerestem. Csak nem hiszik az emberek, hogy egy fiatal ember kedvéért dobtam el magamtól a királyi koronát?

— De egy pillanatig haboztam, — mondja az ír, azután kimondottam: Az elválás kétségtelenül megállapította —

Hirtelen hátat fordított nekem, de csak egy pillanatig. Majd ismét felém jött és hideg mosollyal így szólt:

— Ha az egyik házasság úgy érzi, hogy nem bírja ki tovább a házasságot, a szabad akar lenni; jegyezze meg jól, szabad akar lenni minden áron, szüksége van eszközre, érti, oly eszközre, a mely minden körülmények között beválk. Talán most már ért engem.

Lehajtottam a fejemet zavartan, majdnem megsérényteltem. Ebben a pillanatban igazán királynő volt, a ki diadalal vonul el a holttestek fölött. Ezt az asszonyt annál kevésbbé tudtam megérteni, minél inkább azon voltam, hogy megértem.

Talán a szabadsága után áhító asszony felelős azért, hogy az önk törvényei, a melyek a válásról szólnak, olyan kegyetlenek? Talán mi mondjuk: Kössétek meg, kinnözátok, ha úgy görnyed is, mint a fereg. Csak ha van bátorsága bünt elkövetni, botrányt csinálni, kétségbeesésében a méltóságáról lemondani, akkor lehet ismét szabad. A mi meg van kötözve, az úgy marad, ha csak az állat nem harap, vagy magamagát meg nem semmisíti. Azok a milliók, a kik hallgatva, bílnesben pusztulnak el, — de mit törődnek az emberek ezekkel a milliókkal?

Egy pillanatig hallgatott, azután így folytatta:

Talán most megérti, hogy miért hagyott el „ő” a válpör napján, — jól figyeljen arra, a mit mondok, — azon a napon, a mikor a drezdai bírák előbb, sem később, — s megérti talán, hogy miért kellett elhagynia?

Betintáztott toalettek.

Különös katonai vétség.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, nov. 16.

A németországi Metz városban az idén márciusban nagy fölháborodás vett erőt a hölgy-közönségen.

Csaknem minden nap tizenöt-husz, az utcán sétáló nők a ruháját leöntötték tintával. A tettest nem igen lehetett kideríteni, mert az alávaló cselekményt mindig a késő esti órákban követték el. Különös előszere-ttel a világosszínű ruhákra, bár a sötét ruhákat sem kímélték.

Hogy a közönséges csinytegy személy követte el, arra abból lehetett következtetni, hogy a locsoláshoz mindig egy és ugyanazon színű tintát használt az illető.

A rendőrség mozgósította összes titkos rendőreit és ezeknek hosszú és fáradságos kutatás után sikerült némi nyomra jutniok. A mikor is letartóztatták Siegfried Mártont, a 98-ik gyalogezred altiszjét, akire a gyanu hárult.

Az ő személye akként került gyanuba, hogy Lange dr. metzi ezredorvosos felesége este egy teljesen üres utcán haladva, észrevette, hogy valami feléje röpül, mikor egy katona mellett elhaladt, aki a kerékpárjával bajlódott.

Egy rendőr felismerte a katonát, aki csakhamar eltűnt a kerékpáron. A rendőr lehőzelebb, mikor ismét találkozott az altiszttel, letartóztatta. A katona székényének átvizsgálása alkalmával abban egész esomó nagy tintás üvegeket, és üveg fecskendőket találtak.

Lange ezredorvosné nem tett feljelentést a katona ellen. A tönkretett ruhák értéke körülbelül 1700—1800 korona.

Az altiszet csinyje miatt a napokban a katonai törvényszék elé állították. A vádolt tagadta a dolgot, a miben nagy szerencséje is volt, mert az elpusztított női ruhák tulajdonosnőit közül senki sem ismerte a tettest. A körvádó annak dacára hat hónapi börtönbüntetést indítványozott, a védő pedig felmentést. A katonai törvényszék ítélete felmentést volt. A törvényszék indokai a következők voltak:

A bizonyítási eljárás során erős gyanu és a valószínűség megállapítását nyert ugyan, amde a törvényszék még sem szerezhetett magának teljes erejű meggyőződést, mely az ítélet kimondásához szükséges. Egy kis kétség maradt fenn, ép ezért a törvényszék amaz elv alapján, hogy kétséges, a vádoltat felmentette.

Egy asszony rémlette.

Vitriollal elpusztított csecsemő.

Kolozsvár, nov. 16.

Egy rabot vittek be tegnap az aradi törvényszék fogházába, egy nőt. Hivatalos és büntetőjogi meghatározás szerint a cselekedet, a melyet számon kér majd tőle a földi igazságszolgáltatás, szándékos emberölés bűntette, tehát a paragrafusok szempontjából is súlyos dilektum. Ennél azonban sokkal nagyobb a bűne, mérhetetlenül több az elvetemültsége, mert egy gyermeket, egy bölcsőjében ringó csecsemőt gyilkolt meg bosszúval.

Határatlan csudái vannak az emberi szenvedélyek elfajlásának, — ennek a vitriolos asszonynak a bűne is ezek közé tartozk. Megölte az ura bájtyja feleségének a 10 napos gyermekét, s még hozzá nem is közönséges módon, hanem a legkegyetlenebb halállal: vitriollal öntötte belé. Tette pedig ezt az anyja iránti gyűlöletből és féltékenységből. A lelketlen bozasszó eset részletei a következők:

Kirics Porfir és Kirics Száva világsó csecsemők egy közös üzletet és műhelyt örökölve, együtt folytatták a mesterséget, amely jövedelmezett annyit nekik, hogy mindketten megmósúlhattak. A két testvér annyira megszokta egymást, hogy a közös háztartást továbbra is fenntartották, jóllehet az asszonyok már kezdetől fogva nem valami jó szemmel nézték egymást. Napirenden voltak a torzalkodások, úgy, hogy emiatt aztán a férfiak is gyakran összekö-cödtek. Nagyobb veszedelem azonban nem történt, sőt az utóbbi időben látszólag a két asszony között is a legjobb viszony támadt.

A múlt héten Kirics Szávané gyerme- ket szült. A másik asszonyból erre újból kitört a vad gyűlölet, mert az ő három éves fia eddig az egyedüli gyermek volt a családban s most látva, hogy afelé a másik

felé fordul a figyelem, rettenetesen elkezdett féltékenykedni.

Tizedik napra Kirics Szávané felkelt a betegágyból s úgy déltájban kiment a szabadlevegőre. Kirics Péterné a szobában maradt és ringatta, altatta a bölcsőben fekvő újszülöttet, a mit eddig még soha sem tett. Az anyának ez fel is tűnt, de rosszat természetesen nem gondolt.

Amint a szobában maradt asszony meggyőződött róla, hogy a sógornője tényleg az udvaron ül, abbahagyta a ringatást és a kályha mögül elővett egy nagy üveg vitriolt. A vitriolnak az a fajtája, mely a vasat is megrágya és szabad levegőn vízzel vegyítve füstként párolog el. Az asszony elővett egy nagy kanalat, öntött az üvegből bele, azután csendesen odasompolygott a bölcsőhöz, kinyitotta az alvó gyermek száját és beleöntötte a vitriolt. Közben néhány csepp a főkött szalagjára hullott s az teljesen szőmállozt hatása alatt.

A beshiális nőnek még arra is volt gondolja, hogy ezt a bűnjelet eltávolítsa és a szalagot letépte a főkötről.

A csecsemő nem halt meg azonnal s tár a maró folyadék teljesen összeesetette a száját, torokát s a légző csövet, felébredt és rettenősen sírni kezdett. Az anyja ezt meghallotta, berohant, felkapta gyermekét, de persze nem tudta, hogy mi a baja. Sógornője mindent tagadott, s azt hazudta, hogy leesett a gyerek. A sebtiben előhívott orvos azonban rögtön megállapította a valót, de már nem segíthetett, mert a gyermek iszonyu kínok közt néhány óra múlva meghalt.

Az aradi kir. ügyészség nyomozat során kétségtelenül megállapította Kirics Porfirné bűnösségét, bár mindent konokul tagadott.

A gyilkosnőt azonnal letartóztatták s tegnap besorozták az aradi börtön lakói közé.

Hírek.

— (Gróf Majláth Gusztáv erdélyi róm. kath. püspök íththon.) Alig érkezett meg Rómából a főpásztor, tegnap délután már résztvett a főtéri templom istentiszteletén és a templomot zsúfolásig megtöltő közönségnek kiosztotta a pápa áldását.

— (A Kossuth szobor-bizottság) tegnap délelőtti 11 órakor Szvacsina Géza polgármester elnöke alatt gyűlést tartott. A gyűlésnek egyetlen tárgya elnökválasztás volt. Elnöknek egyhangulag dr. Kossuthány Ignác egyetemi tanárt; alelnöknek Horvát Béla Kolozsvármegye arvaszéki elnökét, másodalelnökké Székely Miklós gyógyszerészt választották. A gyűlés felkérte Szvacsina Géza polgármestert, hogy Merz a Gyula szoborbizottsági pénztárnokkal együttesen addig is, míg a választás eredményét írásban is közölhetné, hozzák tudomásukra a megválasztottaknak s kériék fel őket a tisztségi elfoglaltására. A titkári és jegyzői állásokat egy későbbi gyűlésen, az elnökség meghallgatásával foerják betölteni.

— (Radnóti Dezső temetése.) 1/2 órákor kísérték ki utolsó útjára a Magyar-utcai gyászházból az Erdélyi Kárpát-Egyesület volt derek föltitkárt Radnóti Dezsőt. A végtisztességen a kolozsvári kultur-egyesület képviselői, az elhunyt jó barátai, tisztelői és ismerősei közül igen sokan vettek részt. A sírnál Merz a Gyula az Eke főpénztárosa vett búcsút megható szavakkal a korán elhunyt nagy tetteiről és még sokra hivatott derek férfiatól, kit a halál így váratlanul ragadott el szeretett családja köréből, kinek helye sokáig pótolhatatlan lesz, kinek sokáig fogja hiányát érezni az Eke, melynek buzgó önfeláldozó tisztviselője volt és a társadalom, mely egyik legönzetlenebbül munkálkodó tagját vesztette el benne. A megboldogult lelki üdvéért az engesztelő szentmise-áldozat a főtéri templomban ma d. e. 10 órákor fog az egek urának bemutatni.

— (Reformáció emlékünnepe.) A kolozsvári ev. ref. kollégium a reformáció emlékünnepeit, a múlt hónapban üdhöngött skárát-járvány miatt utólagosan, tegnap délelőtti 9 órákor tartotta meg a kollégium nagytermében. Az ünnepély az ifjúság énekével kezdődött. Ezután Tarkányi György tanár intézett beszédet az ifjúsághoz. Ismertetve a reformáció évszázados múltját, nagy küzdelmeit és azt a rendkívüli hatást, mit az emberiség szellemi és vallásos életének előmozdítására gyakorolt. Végül a protestáns hitéletet, a hitbeli buzgalmat, a krisztusi tanok követését tüztvén ki célul az ifjúság elé, beszédét lendületes szavakkal bevezette. A szép ünnepély az ifjúsági énekek énekével ért véget.

— (Sub auspiciis regis.) Ő császári és apostoli királyi felsége Bécsben a f. évi november hó 1-én kelt legfelső elhatározásával legkegyelmesebben megengedni

méltoztatóit, hogy a legmagasabb Nevét viselő kolozsvári tud.-egyetemen az 1902—03. tanévre szólólag Kiss Géza jogtudorrra „sub auspiciis Regis“ avatassék fel és egyszersmind dr. Zsilinszky Mihályt, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium államtitkárát legkegyelmesebben felhatalmazni méltóztattott, hogy ezen felavatásnál legmagasabb Nevében közbenjárjon.

— (Bsküvő.) A kolozsvári Lutheránus templomban fényes esküvő volt tegnap délelőtti. Fabinyi Rudolf egyetemi tanár leányát Lilit vezette oltárhoz dr. Parád Ferenc dési kórházi orvos. Az új párhoz dr. Grátz Mór ág. ev. lelkész intézett gyönyörű beszédet.

— („Nagy családi dráma.”) Tegnap lapunkban ily címen közölt kis hír, a szerkesztőség tudta nélkül, a nyomda felületessége következtében jutott be lapunkba. Midőn ezt kijelentjük, konstatáljuk, hogy a hírből egy szó sem felel meg a valóságnak és azzal valaki a nyomdát felültette. Ez az eset lapunknál még nem fordult elő és megtettük a kellő óvintézkedéseket arra nézve, hogy az többé ne ismétlődhessek. A szerkesztőségen kívül álló okok következtében napvilágot látott téves híreket olvasóink szives elnézését kérjük.

— (A játék vége.) Egy tíz éves kis fiúcska Erdős György az apja műhelyébe beállított géppel tegnap délután addig játszadozott, míg a gép a kezét bekapta és négy újat teljesen összeroncsolt. A kis fiúcskát a mentők vitték gondjaikban és ők szállították be a sebészeti klinikára.

— (Péter király babonája.) A minap hírt adunk arról, hogy Péter szerb király a Parlaghy Vilma festőművésznővel folytatott beszélgetésben elárulta, hogy mennyire babonás. Különösen a 13-as számtól irtózik. Ennek, mint Belgrádból írják, az a magyarázata, hogy a Karagorgyevics történetében fátumszerűleg jelentkezik mindig ez a babonás szám. Az 1813. év végzetes volt a Karagorgyevics-dinasztia megalapítójára, Kara Györgyére. Ez esztendőben Ausztriába menekült, miután a fényes diadalok árán kivívott szerb szabadság Kara Györgye alvezéreinek egymás közötti ármánykodása folytán ismét elvészett. 1817 július 13-án száműzetéséből hazatérve, áldozata lesz Obrenovics Milosz bérghyilkosának. Kara Györgye fiának, Sándor fejedelemnek életében is kísért a balvégzetű 13-as szám. 1858 december 13-án a török kegy után kapkodó Obrenovicsok áskálódása folytán Sándor fejedelem önkéntes lemondása után mint száműzött hagyta el örökre országát. Nem csodálkozhatunk tehát azon, ha az unoka idegenkedik e számtól. A belgrádi konak udvari tisztjei ismerik királyuk e győnge oldalát, ezért szorgalmasan forgatják is a naplót és nagy óvatossággal kerülk az alkalmat, hogy esetleg tizenharmadikán, vagy pöntéken magukra vonják az ideges uralkodó haragját.

— (Tisza István származása.) Erdékes genealógiai tanulmányt olvasunk Tisza István gróf miniszterelnök származásáról. A miniszterelnök Tisza Lajos bihari adminisztrátor unokájának apai részről való leszármazása eléggé ismeretes. Ennél érdekesebb s szinte teljesen ismeretlen azonban a miniszterelnöknek anyai ágon való családfája. Az anyja tudvalegőleg Degenfeld-Schonburg (Schönburg, Schomberg) Ilona, a kinek nagyanyja Teleki-leány volt. A Degenfeldek sváb ősnemese s ezek révén a miniszterelnök Európa leghatalmasabb nemzetségeinek i v a d é k a. — Az egyik Schönburg a XVII. század egyik legvakmerőbb hőse s XIV. Lajos alatt oly bravúrral küzd Spanyolországban a francia érdekek mellett, hogy a Roi Soleil duc de Schomberg teszi. Később Hollandiában harcolt diadalmasan, de nagy érdemei dacára nem kerülhetke ki a protestánsok sorsát sea nantesi diktátum következtében neki is ki kellett vándorolnia Franciaországból. Majd Portugáliába, végre Poroszországba ment s élelét 1690-ben egy győzelmes csatában fejezte be, mint 73 éves öreg ember. Ennek a hősnek s első feleségének a fia, Meinhard (duc de Schomberg; duc de Leinster) nem hagyott hátra fiadörköst. Leánya a maga címerét a férjével, Degenfeld Kristóf gróffal egyesítette. Az első kapocs, mely a miniszterelnököt a Schomberg-házhoz fűzi. Meinhard, az utolsó schombergi leinsteri herceg, Karolina grófnőt vette nőül, a pfalz választófejedelem morganaikus nejének, Degenfeld bárónőnek a leányát. Ez a kapocs viszont a Degenfeld-családdhoz fűzi a miniszterelnököt, aki a föntemlített pfalzi választófejedelem révén ivadéka Stuart Máriának, Hódító Vilmosnak és végül Nagy Károlynak, nemkülönben magyarországi Szent Erzsébetnek, Habsburg Matildnak és Zsófia magyar király leányának.

— (Bgyházkerületi közgyűlés.) Az udvarhelyköri Dávid Ferenc Egyetel közgyűlést f. hó 12-én tartotta a h.-jános-

falvi egyházközségben. A régi történelmi unitárius templomban, a gyülekezet éneke után *Mátyás* János muzsánai lelkész mondott szót, mely után az ottani földmívelők dalkör énekelte *Kis György* tanító vezetésével. Majd *Sándor* Gergely dersi lelkész elnöki megnyitóját következett, mely után *György* István ig. tanító áldozott. Deák Ferenc, *Péter* Sándor lelkész Rákóczi, Kossuth és Dávid Ferenc nagy emlékének. *Ferenc* Jolán k. a. Murányi Farkas Sándor „Idegen lelkék” című versét szavalta el nagy hatással. Elnöki záró szót a nagy gyülekezet a közeli temetőbe vonult, hogy *Kisgyörgy* Sándor jelenlegi esperes, vagyasi lelkész meghatározó beszédét alatti leleplezte a sírkövet, melyet jánosfalvi volt lelkész és esperes *Dalkó* Sándor emlékére emelték. Itt a lelkész és tanítói vegyes dalkör énekelte *Ajta* lelkész vezetésével melletti D. u. 1. órák az iskolában a közgyűlés folytatódott, mely után a papi lakás jó terítékű ebédhez ültek a gyűlés tagjai. Az ebéd kedélyes hangulatban alkonyatkor ért véget. A tavaszi közgyűlés Abáfalván lesz.

— **(Holtra ette magát.)** A torontalmegyei Beregszón tegnap egy Gajancze Miklós nevű ember fogadott, hogy annyit eszik és iszik, amennyit csak fizetnek neki. Evett is vagy fél oldal szalonnát és tudja Isten mi mindent, de meg is ütötte a guta és nyomban meghalt. A vizsgálat folyik.

— **(Az öngyilkos miniszter fia.)** Szinte hihetetlennek hangzó hírt közöl a Triestben megjelenő „Avanti” című szociálista lap. E szerint az, aki Rossanót, az öngyilkossá lett pénzügyminisztert ellenségeinek kiszolgáltatta, nem volt más, mint a miniszternek egyik fia. Az említett lap szerint Rossano egyik elzúllott fia hatalmába kerítette az atyját kompromittáló iratokat és ezeket apja legutóbbi ajánló ellenségeinek eladta. Rossano másik fia javítóintézetben van. Nápolyi távirat azt jelenti, hogy Rossano övegyét férje tragédiája annyira megviselte, hogy tegnap féloldali szélhűdés érte. Erre, hogy Rossano ifjú korában már egyszer öngyilkossági kísérletet követett el, met szülei nem akartak beleegyezni, hogy mostani feleségét elvegye.

— **(Agyonütötte az agyverem.)** Nagy szerencsétlen történet tegnap M. Panitban. Gál Ágnes odavaló lakos agyagért ment egy cselédjével és szekérével. A szekeret jó közel állították a veremhez. 6k maguk a verem ásásához kezdték.

tek. E közben oda érkezett Máté Anna odavaló lakos is a ki szintén agyagot akart ásni. Előbb a Gál Ágnes szeke rét föltöltötték meg. Munkájukban egyszer csak az agyagverem reakció szakadt s Máté Annát egészen, Gál Ágnes derekig betemetette. Az ott dolgozó cselédleány reménytelenül szaladt be a községbe kiabálva segítségért, mire gyorsan aszókka felszerelt emberek futottak ki. Ezeknek sikerült Gál Ágnes élve kiszabadítani, mire azonban Máté Annát kihúzták már halott volt. A föld oda temette.

— **(A cseszneki földesur tragédiája.)** Veszprémből írják. Az egész vármegyében nagy részvétet keltett Hencz Tamás cseszneki földesur szerencsétlen sorsa; az öreg ur, aki valamikor gazdag ember volt, tönkre jutott s kétségbeesett helyzetében öngyilkosságot követett el. Tipusa volt a jómódú falusi nemesnek, a milyen egy-két generációval előbb még csaknem minden kurián akadt. Jósziú, nagylelkű, mulató, vendégszerető, aki a földéhez görsösen ragaszkodott, de a pénzét könnyelműen elszórja. Volt vagy ezeröttszáz holdja, hozzá ódon kuriája s egy rész Gara Zsigmond romban beverő hatszáz esztendő várából, a mely magas sziklaormán urálja a vidéket. Kuriája, a mely ép a vár alatt van, örökös dinom-danom, vendégszerető tanyája volt.

A rossz szomszédság, a török átok, ezt tartotta ő és szomszédságát kiterjesztve messze vidékre, bor mellett, kártya mellett barátokozott a vidék uraival. A nagy vendégség évről-évre aszította birtokát. Utóljára már csak a kuriája és a cseszneki vár egy része maradt meg birtokából. Meg is öregedett, egyéb csapás is érte. Hitve se meghalt és sirját a vár alatt a temetőben ásták meg. Oda aztán eljárt sürgősen borsulni; a fejfára ráírta: Itt nyugszik Csesznek vár örökös úrnője. Kuriája is idegen kézre került, de az új tulajdonos örökös lakást biztosított benne az öreg úrnak. Vége lett a vendégszeretőnek; szomorú esőnd honolt s kura tájéka, a hol egykoron pedig víz élet zajlott. Tréfás kedve is beakonyodott.

Hová lett az az idő, a mikor megeselekedte azt a tréfát egy szomszédjával a ki négy pejlőven érkezett hozzá, hogy reggelre bemezeltette a paripákat a vendég majd megdermedt az ijedségtől a mikor észrevette, hogy lovai egy éjszakán át megöszültek. Bizony szomorúság tanyája lett a Henczkuriája. És most a gyász is beköltözött oda. Az öreg ur megunt az életét s a minap főn az ősi vár omladékán szívenlőtte magát. A mikor ráakadtak, már meghalt.

Hátrahagyott levelében azt írja, hogy egy takarékpénztár üldözte a halálát. Tegnap temették el nagy részvéttel. Utolsó kívánságához képest, csak egyetlen, buza-kalászból font koszorút helyeztek koporsójára, a melyet a nyáron aratái ajánlottak föl földesuruknak.

— **(Emberélet egy csókért.)** Bécsből jelentik: Möllersdorfból tegnap este véres dráma játszódott le. Pokornyi Gyula prágai születésű 28 éves zenetanár egy Baumgarten János nevű hivatalnok nejének hegedülecét adott. A tanár ur oly odaadással és lelkesedéssel tanította a különben csinos asszonykát, hogy egy szép napon megelégedett magáról és elragadtatással, hogy tanítványa oly fényes sikerrel tanul, megcsókolta. Az asszony ezért szörnyen megharagudott és férjének, aki nagyon indulatos ember, mindent elmondott. Talán nem tette volna, hogy ha a csókál nem lett volna jelen a szobaleány is. A férj hallva a történeteket, olmos botot vett magához és elindult megfenyíteni a vakmerő zenetanárt. A lakásán találta és minden bevezetés nélkül a mit sem sejtő embernek fejére ütött a bottal. A tanár eszméletlenül összeesett az ütéstől és most élet s halál között lebeg a kórházban. Az orvosok koponyasont törest konstátáltak rajta. A brutális Baumgartent letartóztatták.

— **(Nász egy bácskai nábob családjában.)** Az egész Bácskában élénk beszéd tárgya az a nász, amelyet ma tartanak meg O-Becsén. Száz négyes fogatról, külön vonatról és mesés, hetekig tartó lakodalomról beszélnek. Ott lesz a fél vármegye. A vőlegényt, a dúsgazdag nábobot Dugyverszky Gedeonnak hívják és asszonyává teszi az ő-becsei fiskálisnak dr. Vlakovics Ivánnak a lányát: Dóra kisasszonyt. A vőlegény ideális házasságot köt. Régi ősi szerb szokáshoz híven a jegypénzt az öreg Dugyverszky hozta el a menyasszonynak. Ezer darab 20 koronás volt az. A vőlegény 36 ezer korona értékű nyakéket vett menyasszonyának, akikhez sűrűn látogat el a messi, dunamelléki kastélyából. Az esküvő esendben, szűk körben lesz. Előbb úgy volt, hogy Ujvidékre mennek a fiatalok nagy pompával, ahol Brankovics karlócai patriárka adta volna őket össze és ahová mint a család régi jobaráit Plósz és Cseh miniszterek, Apponyi volt képviselőházi elnök, Gromon államtitkár és több orsz. képviselő is hivatalos lett volna, de mert a vőlegény anyja beteg lett, így az esküvő O-Becsén Vlakovics ügyvéd házában szűk családi körben lesz.

— **(Cseléd háborúság.)** Tegnap este a Kikaker Boldizsár Mátyás-téri kávéháza előtt két leányeseled csinos kis botrányt rögtönzött. Valami felett összekaptak és szidalmazni kezdték egymást. A szóharc nem sokára tettelegességre fajult s a hureas konyhadelnök ütötték-verték egymást, ahol csak találták. A sétálók közül egész gyűrű képződött a veszekedők köre s ahelyett, hogy széjjelválasztották volna, még ingerelték egymás ellen a cselédleányokat.

— Ne hagyj magad se te, se te, biztatgatták a verekedőket jobbról is balról is és ki tudja, hogy mi lett volna a tusa vége, ha véletlenül egy rendőr oda nem vetődik. Ez aztán nyakon csípte mind a két leányt és beszállította őket az inspekciós szobába.

— **(A bika szarvain.)** Hajmeresztő látványban volt részük tegnap délután a torontalmegyei beregszóiaknak. A legelőn ugyanis a nekivadott községi bika felkapta szarvaira Kollár András tehénpásztor és örülten vágatott a szerencsétlen emberrel a falu utcáin keresztül. A felbőszült állat a temető előtt hirtelen megállott, Kollár néhány méternyire elhajította és visszafutott a legelőre. A szerencsétlen pásztor oly súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy életbenmaradásához kevés a remény.

— **(A vizsgálati foglyok érdekében.)** A bécsi büntetőtörvényszék elnöke az igazságügyminiszter utasítására rendeletet bocsátott ki, a melyben meg-hagyja, hogy a letartoztatott foglyok ügyeit lehetőleg azonnal, de legkésőbb 24 óra alatt el kell intézni. A tanukat három napon belül hallgassák ki és az idézéseknél a telefonszót is igénybe vehetik. Az orvosokértők véleményeiket sürgősen terjesszék elő; az ügyészséggel való érintkezés rövid uton, esetleg szóbelileg történjék. A vizsgálat befejezése után az iratok késedelem nélkül átteendő az ügyészséghez. Annyi rossz és helytelen törvényt, intézkedést vettünk már át az osztrákoktól, bizony nagyon üdvös volna, ha most ezt a helyes eljárást nálunk is meghonosítanák.

„Ujság”

ELŐFIZETESI ÁRAK!

Okt. dec-re 6 kor.
Egy óra 2 kor.

Táviratok

Elhunyt ny. főispán.

Aranyos-Maróth, nov. 15.

Mailáth István Bars megye nyugalmazott főispánja ma Kiskerényben meghalt.

A szatmári kerület.

Szatmár, nov. 16.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter ma reggel számos szabadelvű képviselő társaságában ideérkezett. A pályaudvaron nagy közönség élén gróf Hugonny főispán üdvözölte és a Pannóniába mentek. A délelőtti folyamán számos küldöttséget fogadott a városházán, majd meglátogatta betege kedő Meszlényi püspököt. Délután a Pannónia nagytermében ezrekre menő közönség előtt megtartotta programbeszédét. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Kubinyi Géza és Gajary Géza mondtak hosszabb beszédet, tolmácsolva a szatmáriaknak a szabadelvűpárt üdvözlését. Ezután bankett következett, amelyben számos felkösönt hangzott el, foglalkozva az aktuális politikai kérdésekkel is. Este a miniszter és a képviselők visszautaztak a fővárosba.

Vilmos császár egy főispánnak.

Zombor, nov. 15.

Vilmos német császár Latinovics Pál főispánnak a legutóbbi magyarországi vadászatai alkalmából a II. osztályú vörös sarsrendet adományozta.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, hétfőn, 1903. nov. 16. án:

Dr. Nebánfsvirág.

Bolozat 3 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Felolós szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Lapfajdos:

GOMBOS FERENCZ.

Szám: 1475—1903.
vltó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1902. évi 2349. számú végzése következtében dr. ifj. Sipos Gábor ügyvéd által képviselt Kolozsvármegyei takarékpénztár javára Körösi István, Frank András és Nagy Dénes ellen 180 korona s járulékaik erejéig elrend. 1902. évi április hó 17. és 1903. február 4-én fogantatott kiadási végrehajtás útján le- és felülfoglat és 631 koronára becsült következő ingóságok, egymint: butorok stb. nyilvános árverésen eladhatók.

Mely árverésnek a helyi városi kir. járásbíró 1902-ik évi VI. 285/8. számú végzése folytán fennit tökéletlenre teljesített fizetések bevétele után még hátralékos tőke és egyéb bíróilag már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, megkezdve Forduló-utca 13. sz. alatti és folytatva Ferencz József-út 92. sz. és 34. sz. a. leendő esküszóására 1903. évi november hó 18-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legutóbbi ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elotgnak adhatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1903. évi október hó 29. napján.

Ligeti József,

kir. bírósági végrehajtó.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság.

Törlesztéses és közönséges jelzálog kölcsönöket nyújt hosszabb, vagy rövidebb időre Kolozsvárt fekvő bérházakra és bárhol fekvő föld-birtokra. 2606 84—*

Az ügyleteket a leggyorsabban és legelőnyösebben bonyolítja le s a kölcsönöket minden levonás vagy külön díj nélkül készpénzben fizeti ki.

Braun Mihály
hangszerkészítő
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi M.-n 18.

Nagy raktár az összes hangszer-
rekben.
Nagy javítóműhely.
Árjegyzék ingyen és
bérmentve.

Mátyás király
tér.
Gróf Rhédey
palota.

Schuster Emil

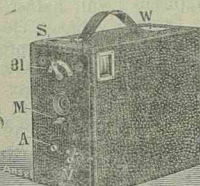
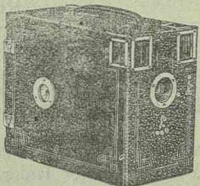
Norinbergi, díszmű, játék, sport, vadászati
— és fényképezési kellékek áruaktára

Telefonszám:
185.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát:

Az eredeti **Grammophon** társaság hangosan beszélő, zenélő- és szavaló-gépjait, eredeti gyári áron 105, 150—200 koronáig; ugyancsak az ez-khez megfelelő lapokból állandó nagy raktár magyar, német, angol, francia, olasz kiadásokban. Grammophonokat megfelelő referenciák mellett havi részlettörlesztés mellett is árusítok eredeti gyári árakban.

Fényképezési kellékekben: Kézi, állványos és Kodak zsebkamrákból filmek, üveglemezek a leghíresebb gyárakból, másolópapírok, levelezőlapok és vegyszerekből, szóval minden megkívánható kellékeket eredeti gyári árak mellett.

Vadászati kellékekben: Kizárólagos raktár I. P. Sauer & Sohn, Suhl. H. Pieper és Neuman Freres belgiumi fegyvergyárosok szeretes és gyors fegyvereikből bármilyen Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Browning és Bär ezélővő és lobort pisztolyok, revolvertöltények, töltény-hüvelyek, fojtások, gölyök és seretek, becsavaró- és tisztító kellékek stb., vadászcipők, csizmák, vadászharisnyák, kalapok és sapkák. Vízhatlan bőr- és teveszörkákabátok, felöltők és gallérok, valódi d'niat mosható iramszarvasbőr kabátok, szőrmével bélelve és béleletlenül, bőrsapkák és sisakok.

Schuster Emil.

Kalapujdonságok! — Fehérneműek!

Bittó Rezső * Kolozsvárt,
Mátyás király-tér 12.

Ajánlja az őszi évadra megérkezett

FÉRFIDIVAT

Ujdonságait!

Legjobb kivitelben, legjutányosabb árakban!

Kolozsvári Kereskedelmi Bank Részvény-társaság.

Üzletkörünkbe az osztálysorsjegyek árusítását fölvéve, van szerencsénk t. üzletfeleinket fölhívni, hogy a Magy. kir. szab. XIII-ik Osztálysorsjáték I. osztályára, melynek huzása már

november hó 19-ikén

megkezdődik, a sorsjegyeket nálunk mielőbb megrendelni sziveskedjenek.

Sorsjegyeinket az előnyösen ismert

Budapesti belvárosi váltó-üzletnél

szereztük be, hol már eddig is a legtöbb és legnagyobb n eredmények fizettettek ki és pedig a

823 száma	1/4 részben	K. 605000.—	54150 száma	1/8 részben	K. 30000.—
17289	1/8	K. 400000.—	75309	1/8	K. 30000.—
70858	1/4	K. 100000.—	835	1/4	K. 20000.—
31267	1/4	K. 30000.—	48684	1/8	K. 20000.—
48670	1/8	K. 30000.—			

A sorsjegyek hivatalos vételára:

2542 9—10

1 sorsjegy K. 12.—
1 sorsjegy K. 3.—
1 sorsjegy K. 6.—
1 sorsjegy K. 50.—

Kolozsvári Kereskedelmi Bank Részvény-társaság.